

Oppimisvaikeuksien moniammatillinen tuki

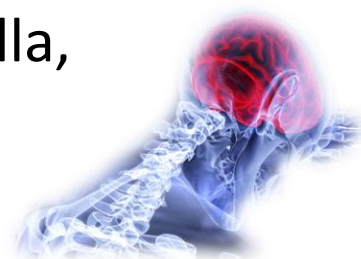
7.2.2023 Johanna Nukari, neuropsykologian erikoispsykologi, PsL
Oppimisen tuen keskus, Kuntoutussäätiö

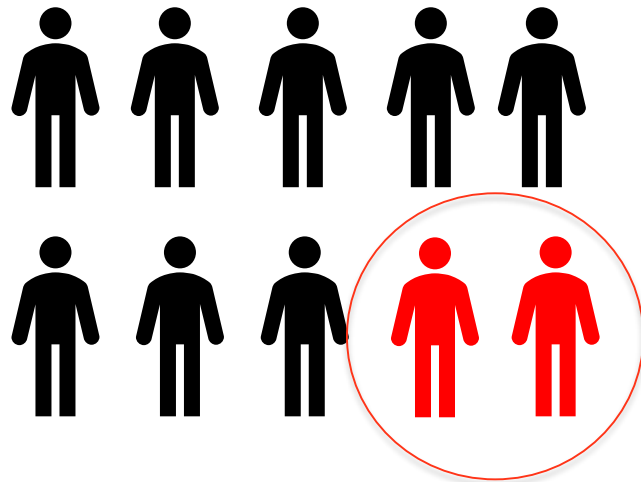
Kuntoutussäätiö

Mitä ovat kehitykselliset neuropsykologiset vaikeudet

- Kognitiivisissa toiminnoissa ilmeneviä vaikeuksia, jotka ovat taustaltaan neurobiologisia
 - niiden pohja on varhaisessa aivojen kehityksessä tai synnytyksen aikaisissa ongelmissa
- Ongelmat eivät selity muilla sairauksilla, vammoilla, peruskoulutuksen tai kielitaidon puutteella
- Usein perinnöllisiä
- **Oppimisvaikeudet** näkyvät tietyissä toiminnoissa
- **Neuropsykiatriset** haasteet vaikuttavat yleensä käyttäytymiseen, tunteiden säätelyyn, ajatteluun ja sisäiseen kokemusmaailmaan kaikissa ympäristöissä

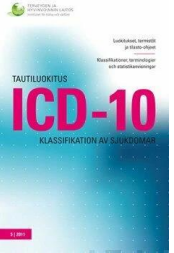
Oppimisen vaikeuksien ilmeneminen

Oppimisvaikeuksia ja
neuropsykiatrisia häiriöitä
esiintyy
n. 20 % suomalaisista.

Kehityksellisten vaikeuksien luokittelua

- Oppimisvaikeudet
 - **Lukivaikeus** (dysleksia)
 - **Matematiikan vaikeus** (dyskalkulia)
 - **Hahmottamisen vaikeus** (hahmotushäiriö, näönvaraisen hahmottamisen vaikeus)
 - **Kehityksellinen kielihäiriö** (Kielellinen erityisvaikeus, dysfasia)
- **Laaja-alaiset oppimisvaikeudet** (eng. borderline intellectual functioning)
- Neuropsykiatriset häiriöt
 - **Tarkkaavuuden vaikeus** (aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriö, ADHD)
 - **Autismikirjo**

Oppimisvaikeudet toisella asteella

- Amisbarometrin (2022) mukaan ammattikoulussa opiskelevista **18-24-vuotiaista** ilmoittaa itsellään psykologin, puheterapeutin, erityisopettajan tai lääkärin toteaman
 - lukivaikeuden 20 %, tarkkaavuushäiriön 14 %, matematiikan vaikeuden 11%, hahmottamisen vaikeuden 7 %
- Todettuja vaikeuksia raportoidaan enemmän kuin 2019
 - Vertailuna Amisbarometri **2019 18-24 -vuotiaat**: lukivaikeus 16 %, tarkkaavuushäiriö 8 %, matematiikan vaikeus 7%, hahmottamisen vaikeus 6 %)
- Nuoremmat raportoivat enemmän todettuja vaikeuksia kuin vanhemmat opiskelijat
 - Vertailuna 2022 tuloksissa **yli 30-vuotiaat**: lukivaikeus 8 %, tarkkaavuushäiriö 5 % matematiikan vaikeus 5 %, hahmottamisen vaikeus 3 %

Oppimisvaikeudet ja mielenterveys

- Oppimisvaikeuksilla ja mielenterveyden häiriöillä mahdollisesti myös jaettua geneettistä taustaa (Gialluisi et al., 2021)
- Oppimisvaikeuksiin liittyvät mielenterveyden ongelmat ovat usein myös reaktiota vaikeuksien mukanaan tuomiin elämäntilanteisiin ja kokemuksiin
 - Aiheuttavat jatkuvaa ponnistelua
 - Vaikeuksien piilottelu vie energiaa
 - Kielteiset oppimiskokemukset vaikuttavat minäkuvaan
 - Negatiivisia tunteita herää omasta turhautumisesta ja ristiriidasta osaamisen/osaamattomuuden suhteen
 - Ympäristön kielteinen palaute

Oppimisvaikeudet ja mielenterveys

- Lapsuuden oppimisvaikeusdiagnoosi aikuisuudessa yhteydessä runsaampiin psykiatriin diagnooseihin liittyviin sairauslomiin ja työkyvyttömyyseläkkeisiin sekä psyykenlääkkeiden korvauksiin (Aro ym. 2019)
- Oppimisvaikeuksien yhteydessä esiintyy mm. itsetunnon heikkoutta, ahdistusta ja masennusta (Carrol & Iles 2000, Livingston ym. 2018; Maag & Reid 2006, Riddick ym. 1999, Wilson ym. 2009)
 - Opi oppimaan –hankkeessa tutkituista 41%:lla oli/oli ollut jokin diagnosoitu mielenterveyden ongelma
- Myös koulukiusaamiskokemukset erittäin yleisiä: n. 70 % (n=245) vs. 11-24 % Kouluterveyskyselyssä (Nuttu-hanke, ei vielä julkaistu)
- Oppimisvaikeuksilla ja päihteillä myös yhteyksiä
 - 40 - 70%:lla päihteitä väärinkäyttävistä nuorista on havaittu oppimisvaikeuksia (Karacostas & Fisher 1993)
 - Päihehoitolaitokseen hakeutuneista 24 % todettiin ADHD (Schubiner ym. 2000)

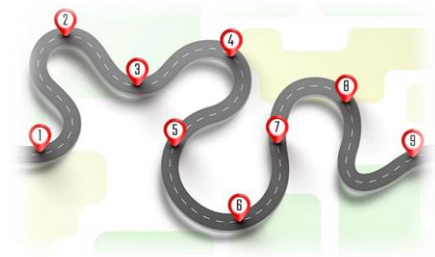

Miten oppimisvaikeudet voivat näkyä opinnoissa

- Hitaus
- Samanaikaiset toiminnot vaikeita (kuunteleminen, muistiinpanot)
- Tarkkaavaisuuden erheet
- Toiminnanohjauksen haasteet (aloittaminen, suunnittelu, arviointi)
- Muutokset ja uudet asiat vaativat aikaa
- Suoriutuminen epätasaista; yllättäviä vaikeuksia joissain tehtävissä huolimatta hyvästä peruslahjakkuudesta
- Monimutkainen kieli tai pitkät kirjalliset ohjeet voivat vaikeuttaa työskentelyä
- Muistitoiminnoissa voi ilmetä erilaisia vaikeuksia
- Kiire ja stressi korostavat ongelmia

Oppimisvaikeuksien tukeminen

- Opettajat voivat antaa arvokasta tukea oppimisvaikeuksissa
 - Opiskelutaitojen ja strategioiden opettaminen
 - Riittävästi aikaa tehtävien tekemiseen
 - Oppimisen digiapuvälineet käyttöön
 - Itseluottamuksen vahvistaminen ja hyväksyvän ilmapiirin luominen
 - Oppimisvaikeuksien alustava tunnistus ja ohjaus selvittelyihin
- Erityisopettajan ja koulupsykologin tuki oppimisvaikeuksissa
 - Saman asian opettaminen uudelleen ja uudelleen ei yleensä riitä, pitää lähteä siltä tasolta, millä oppilas kyseisessä asiassa on
- Ohjaus tarvittaessa laajempiin selvittelyihin sekä kuntoutukseen terveydenhuollon puolelle
- Matalan kynnyksen palvelut

Ohjauspolku oppimisvaikeuksissa

- Ensivaiheen tunnistaminen
 - Suoriutumisen arviointi
 - Keskustelu haasteista
 - Itsearviot (lukivaikeuden tunnistuslista, KOMO-kysely)
 - Tarvittaessa jatko-ohjaus
- Lukivaikeuden seulontatutkimukset
- Oppimisvaikeuden tarkemmat tutkimukset
 - **Erityisopettaja** voi arvioida lukivaikeutta ja matematiikan oppimisvaikeutta
 - **Puheterapeutit** tekevät lukitestauksia ja arvioivat kielellisiä vaikeuksia
 - Laajemmin oppimisen hankaluuksia selvittää (koulu)**psykologi** tai **neuropsykologi**

Miten pääsee neuropsykologiseen tutkimukseen?

- Tutkimus on periaatteessa mahdollista saada lähetteellä opiskeluterveydenhuollon tai julkisen terveydenhuollon kautta
 - Käytännössä tämä ei kuitenkaan läheskään aina toteudu odotetusti
- Jos on mahdollisuus, voi olla suoraan yhteydessä **yksityiseen neuropsykologiin** tutkimuksen ja mahdollisen kuntoutuksen saamiseksi, mutta tutkimus on kallis
 - <https://www.psyli.fi/etsitko-psykologia-neuropsykologia-tai-psykoterapeuttia/>
- Kelalta on mahdollista saada korvausta tutkimukseen, jos lähete on yksityiseltä lääkäriltä, mutta korvattavat summat ovat melko pieniä (suppea tutkimus 24€, laajempi tutkimus 55 €)
 - <https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-terveydenhuolto-sairaanhoitokorvaukset-tutkimus-ja-hoito-psykologiset-tutkimukset>
- Mitä SOTE-järjestelmä tuo mukanaan?
 - sote-keskusten, työvoimapalvelujen sekä opiskelu- ja työterveyspalvelujen yhteistyötä?

Mitä neuropsykologisissa tutkimuksissa arvioidaan?

- Kognitiivista suoriutumista, käyttäytymistä ja tunteiden säätelyä
 - Tavoitteena tunnistaa ongelmakohtien lisäksi myös kognitiiviset vahvuudet
 - Huomioidaan tausta- ja tilannetekijöiden merkitys
- Haastattelu
 - Kehityksellisten vaikeuksien yhteydessä kuvaus vaikeuksien ilmenemisestä lapsuudesta lähtien on keskeinen
- Kognitiivisten toimintojen arviointi eri menetelmin
 - Kielellinen ja näönvarainen peruskapasiteetti ja ongelmanratkaisukyky
 - Kielellinen ja näönvarainen muisti
 - Työmuisti
 - Tarkkaavuus ja toiminnanohjaus
 - Lukeminen, kirjoittaminen, laskeminen
 - Visuaalinen hahmottaminen
- Psyykinen vointi

<https://oppimisvaikeus.fi/tukea/tunnistus/oppimisvaikeuksien-arviointi/neuropsykologinen-tutkimus/>

Neuropsykologisen tutkimuksen myötä

- Mahdollisuus saada suosituksia erityisjärjestelyistä opintoihin (valintakokeisiin), työhön
 - Kannattaa aina pyytää suppeampi ns. lukilausunto/oppimisvaikeustodistus
- Mahdollisuus saada suositus kuntoutukseen
- Ymmärrys omasta kognitiivisesta suoriutumisesta, sen heikkouksista ja vahvuuksista lisääntyy itseymmärrys kasvaa

Kelan tukema harkinnanvarainen neuropsykologinen kuntoutus

- Edellyttää neuropsykologisen tutkimuksen, jossa kuntoutusta suositellaan sekä erikoislääkärin lausunnon
- Tavoitteena opiskelu-, työ- tai toimintakyvyn parantaminen
- Yleensä pitkäaikaista, vuodeksi kerrallaan, enintään 3 vuotta
- Kuntoutusta voi saada 16–67 -vuotias liittyen esim.
 - kehityksellisiin häiriöihin liittyvä luki- tai hahmotushäiriö
 - tarkkaavaisuushäiriö (ADHD)
 - monimuotoiset kehitykselliset häiriöt
 - aivoverenkiertohäiriöiden, aivovammojen ja muiden keskushermostoa vaurioittavien sairauksien jälkeen
- Toteutetaan yleensä yksilökuntoutuksena, mutta voi olla myös ryhmämuotoista
- Kelan tuen jälkeen myös asiakkaalle jää maksettavaa
 - Korvaus 60,55 €/kuntoutuskäynti

www.kela.fi/neuropsykologinen-kuntoutus

Neuropsykologinen kuntoutus

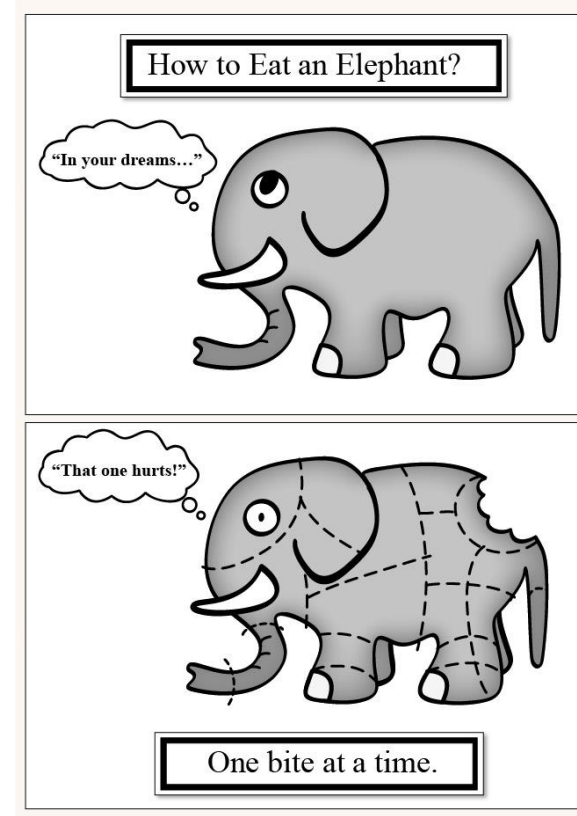

- ”Neuropsykologisen kuntoutuksen tavoitteena on lieventää keskushermostoperäisiä psyykkisen toimintakyvyn muutoksia tai rajoitteita sekä parantaa neuropsykologisten ongelmien heikentämää elämänlaatua”
- Osa lääkinällistä kuntoutusta
- Lähtökohta neuropsykologisessa tutkimuksessa todetut haasteet ja kuntoutujan henkilökohtaiset tavoitteet
- Pyritään korjaamaan häiriintynyttä toimintaa, harjoittelemaan sitä kompensoivia strategioita ja hyödyntämään vaikeuksia kompensoivia apuvälineitä
- Myös psykoedukaatio ja psyykkinen tuki tärkeä osa kuntoutusta

Suunnittelua helpottavien toimintatapojen miettiminen

- Aikatauluttamisen opettaminen, esim. itsenäisiin tehtäviin /lukemiseen valmistautuminen
 - Kuinka kauan asian lukeminen kestää kyseisen henkilön lukutahdilla / keskittymiskyvyn jäniteellä?
 - Kuinka kauan jaksaa työskennellä kerrallaan?
 - Kuinka monta päivää aiemmin on aloitettava, jotta väliin mahtuu myös lepopäiviä tai jotakin yllättävää suunnitelmien muutosta?
- Miten isoja tehtäviä voisi pilkkoa pienempiin osiin ja miettiä osille omia deadlineja?
 - Tällä viikolla valmiiksi 1/3 tehtävästä, seuraavalla 2/3 jne.

Aloittamisen helpottaminen

- Miten **aloittamisessa** voisi auttaa?
 - Aloita jostain –periaate
 - Pieni askel, joka helpottaa ryhtymistä
 - Hälytys soimaan, että muistaa aloittaa
 - Aloita tehtävä ennen päivällistä/harrastusta/yhdessä jonkun kanssa orientoituen siihen, mitä itse asiassa tehtävässä pitää tehdä
 - Pomodoro-tekniikka:
 - Tiettyä tehtävää tehdään ennalta määrätty aika ja sen jälkeen pidetään lyhyt tauko
 - Madaltaa toimeen tarttumisen kynnystä
 - Rajattu aika auttaa pitämään keskittymistä halutussa asiassa ja ohjaa pois usean asian yhtaikaisesta tekemisestä
- Miten voisi **palkita** itsensä valmiiksi saamisesta?

Tarkkaavuuden ja keskittymisen tukeminen

- Ympäristön järjestäminen ja häiriötekijöiden poistaminen
 - Sopivasti ääntä / hiljaisuus, rauhallinen tila
 - Ei ylimääräisiä ärsykeitä
 - Istuminen luokan eturivissä
- Mahdollisuus pitää taukoja työskentelyssä
 - Vireystilan tarkkailu
- Osallistaminen, esim. tilaa kysymyksille
- Lupa liikkua tai tehdä käsillä samaan aikaan
- Keskittymiseen vaikuttavien asioiden pohtiminen yhdessä esim. kotona tehtäviä askareita ajatellen
 - Mihin aikaan päivästä keskittymien onnistuu parhaiten?
 - Millaisessa ympäristössä?
 - Pitääkö olla hiljaista (vastamelukuulokkeet) vai sopivaa taustahälyä
 - Mikä olisi sopiva tauotus?
 - Ääneen puhuminen: ”mitä minun pitäisi olla tekemässä”

Miten tukea autismikirjon häiriöissä

- Tilanteiden selkeys, ennustettavuus ja järjestys luovat turvallisuutta
 - Toimintojen järjestäminen selkeässä paikassa selkeään aikaan
 - Selkeästi sen kertominen, mitä on tulossa
 - Säännöllisyys, toistuvuus, kertaaminen. Mahdollisimman vähän yllätyksiä ja muutoksia.
 - Kuvien hyödyntäminen ja konkretisointi (esim. tunnin kulku kuvina seinällä, muistilaput tärkeistä asioista)
 - Hyvät rutiinit, joita toistetaan, ei joka kerta uusia toimintamalleja
- Ohjeiden selkeys
 - Yksinkertaiset lauseet, turhat sanat pois
 - Selkeät vastaukset kysymyksiin ja ”suoraan sanominen”, ei anneta ymmärtää jotakin
 - Yksiselitteinen kielenkäyttö (ei kielikuvia, mahdollisimman maanläheisiä sanoja)
 - Toimintaohjeen välivaiheet näkyville
- Olosuhteita voi järjestää sopiviksi ja aisteja/sosiaalista vuorovaikutusta vähemmän kuormittaviksi:
 - Ääni ja valaistusolosuhteet
 - Ei kosketusta, jos se tuntuu epämukavalta, mahdollisuus myös riittävään fyysiseen etäisyyteen
 - Katsekontaktiin ei ”pakoteta”
 - Poistuminen tarvittaessa sallittua

Lähde: J. Stenberg Neuropsykiatriset häiriöt ja asiakkaan tukeminen – luento

Työssä oppimisen tuki

- Selkeät ohjeet; kirjalliset, suulliset, kuvalliset, havainnollistaen
 - Varmistetaan ymmärtäminen
 - Tarvittaessa pilkkominen pienempiin kokonaisuuksiin
- Onnistumisen mahdollistaminen
 - Sopivan kokoiset haasteet, jotta on mahdollista onnistua ja saada itseluottamusta
 - Vaatimusten lisääntyminen vähitellen
- Kysy opiskelijalta, mitä hän tarvitsee selviytyäkseen tehtävistä

OPPIMISVAIKEUKSIEN tukeminen työelämässä

Selkeät ohjeet työtehtävistä

- Anna ohjeet kirjallisesti ja suullisesti, hyödynnä myös kuvia ja havainnollista
- Pilko ohjeet pieniin osiin, käytä tarvittaessa selkokielä
- Hyödynnä perehdytyksessä kuvia ja videoita

Tue työntekijän hyvinvointia

- Työtehtävissä voi menestyä oppimisvaikeuksista huolimatta hyvin, kun saa riittävästi kannustusta, tukea ja aikaa oppimiseen
- Tuen tarjoaminen vaikeuksiin vahvistaa itsetuntoa ja myönteistä käsitystä omasta osaamisesta

Tarvittaessa häiriötön tila

- Keskeytykset voivat häiritä suoriutumista tavanomaista enemmän, jos henkilöllä on oppimisvaikeus
- Tarjoa mahdollisuus tehdä keskittymistä vaativat työtehtävät häiriöttömässä tilassa, myös (vastamelukuulokkeet voivat olla hyvä apu

Riittävästi aikaa ja tukea

- Tarvitaan niissä työtehtävissä, joissa oppimisvaikeus vaikeuttaa toimintaa
- Uusien työtehtävien ja esim. uusien ohjelmistojen opettelussa

Työtehtävien järjestely oppimisvaikeudet huomioiden

- Jaa työtehtävät vahvuuksien mukaan (esim. ei sihteerin roolia kokouksessa sille, jolla on lukivaikeus)
- Anna mahdollisuus keskittyä yhteen työtehtävään kerrallaan
- Tarjoa mahdollisuus pitää pieniä taukoja, jotka tukevat keskittymistä

Oppimisen apuvälineet käyttöön

- Äänikirjat saa maksuttomasti käyttöön, jos on jokin lukemisesta
→ www.celia.fi
- Älylaitteissa on maksuttomia lukemista ja kirjoittamista tukevia sovelluksia
→ www.smaly.fi

Kysy työntekijältä, mitä hän tarvitsee

- Usein ihminen itse on oppimisvaikeutensa paras asiantuntija ja osaa kertoa, millaisia haasteita kokee eniten: tarjoa niihin apua

Työnantajan velvoitteet

- Yhdenvertaisuuslaki 15 § velvoittaa työnantajan tarjoamaan asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta esimerkiksi henkilö, jolla on oppimisvaikeuksia, voi yhdenvertaisesti suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla
- Työterveyshuolto voi auttaa, kun työpaikalla pohditaan keinoja, joilla tukea oppimisvaikeuksia

Oppimisen tuen keskus Kuntoutussäätiö

oppimisvaikeus.fi

<https://kuntoutussaatio.fi/assets/files/2021/02/Huoneentaulu-oppimisvaikeudet-tyoelamassa-final.pdf>

Tukea nuoren työkykyyn ja oppimiseen työuran alussa - perehdytys

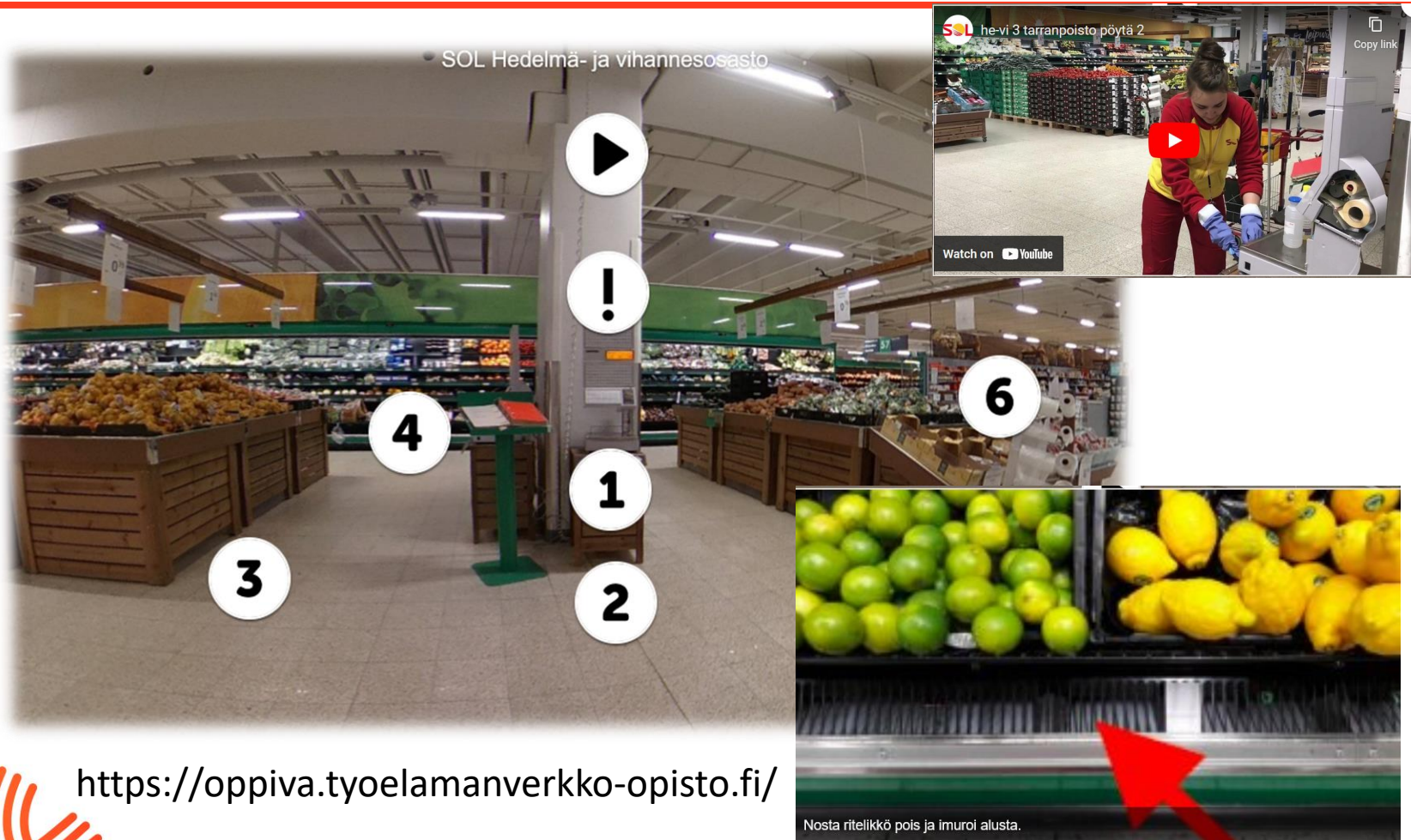
Oppimisvaikeuksien huomioiminen perehdytyksessä

- ✓ Hyvä perehdytys etenee rauhallisesti ja selkeästi.
- ✓ Käytännön esimerkit auttavat havainnollistamaan ja tuovat mielenkiintoa opittavaan asiaan. Perehdytyksessä on hyvä hyödyntää myös kuvia ja videoita.
- ✓ Uudet opittavat termit tai käsitteet on hyvä kerätä yhteen. Jos työssä tarvitaan vierasta kieltä, myös tarvittava sanasto voidaan kerätä yhteen.
- ✓ Työvaiheet voi jaksottaa hyödyntämällä kuvia, kortteja tai kalvosarjoja. Värikoodeja voi hyödyntää muistamisen tukena.
- ✓ Suullisen ohjeen lisäksi on hyvä tarjota ohjeet myös kirjallisena, jotta työntekijän on mahdollista palata niihin myöhemmin.
- ✓ Kirjallisista ohjeista on hyvä nostaa esille olennaiset asiat myös suullisesti.
- ✓ Perehdytyksessä on tärkeää luoda hyvä ja myönteinen ilmapiiri, joka rohkaisee kysymään epäselvistä asioista. Perehdytykseen voi tarvittaessa järjestää lisää aikaa tai tukihenkilön, jolta on helppo kysyä.

"Huomioidaan mahdolliset erityistarpeet sen sijaan, että tehdään niistä ongelmia tai esteitä työsuhteen jatkamiselle"

https://kuntoutussaatio.fi/assets/files/2021/04/onnistuneesti_tyoelamaan.pdf

Työ sujuvaksi materiaali: esimerkki thinglinkin käytöstä (<https://www.thinglink.com/fi/>)

Oppimisen digityövälineet ja muut apuvälineet

- Välineitä, laitteita ja menetelmiä, jotka auttavat oppijaa mm. lukemisessa, kirjoittamisessa, matematiikassa, tarkkaavuudessa ja toiminnanohjauksessa
 - Nykyään pitkälti älylaitteissa käytettäviä sovelluksia, usein maksuttomia tai hyvin edullisia
- Tietokoneelle ja mobiililaitteille saatavilla sovelluksia, jotka muuttavat tekstin puheeksi ja puheen tekstiksi → laitekohtaisia ohjeita:
<http://www.smaly.fi/>
- Äänikirjat: oma suullinen ilmoitus oppimisvaikeudesta riittää kirjastossa ilmoittautuessa, www.celia.fi
- Fyysisiä apuvälineitä:
 - Lukikalvot: värillisiä kalvoja, joilla muutetaan tekstipohjan ja tekstityypin kontrastia
 - Lukiviivaimessa lukuikkuna, joka helpottaa tekstirivien seuraamista
 - Keskittymiseen: aktiivisuustyyny, jumppapallo, vastamelukuulokkeet

Nukari

7.2.2023

Sivu 23

Matalan kynnyksen tukea oppimisvaikeuksiin

- **ADHD-liitto** (www.adhd-liitto.fi/)
 - Varavoimaa -verkkokurssi
 - Paljon muitakin kursseja, myös kasvokkain
- **Erilaisten oppijoiden liitto** (www.eoliitto.fi)
 - Neuvontapuhelin
 - Nettineuvojalle voi lähettää kysymyksiä
- **Hahku.fi**
 - Paljon tietoa hahmotusvaikeuksista
 - Hahmola-oppimisympäristö
- **Helsingin seudun erilaiset oppijat ry** (www.lukihero.fi/)
 - Neuvontapuhelin
 - Erityisopettajan puhelinpäivystys
 - Kursseja oppimiseen, kieliin, matematiikkaan
- **Kuntoutussäätiö Oppimisen tuen keskus** (kuntoutussaatio.fi/oppimisentuki/):
 - Oppimisvaikeuksien tukiryhmät
 - Chat ja verkkoneuvonta
 - Oppimisvaikeus.fi, webinaarit ammattilaisille

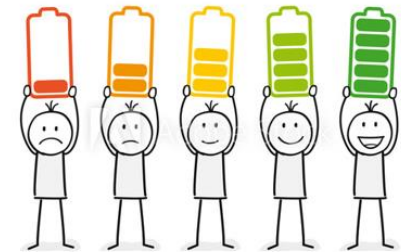
Tukiryhmät

OPPI -tukiryhmä
Oppimisen vaikeudet
10 tapaamiskertaa

OPI IISISTI -tukiryhmä
Oppimisen ja mielenterveyden
vaikeudet
12 tapaamiskertaa

- Oppimisvaikeuksien tukiryhmät: 10 osallistujaa ja 2 (neuro)psykologi-ohjaajaa per ryhmä
- Sisällöt suunnataan osallistujien tarpeiden ja toiveiden mukaan
- Toinen lukukauden ryhmistä etämuotoisena
- Kevään ryhmiin on vielä paikkoja:
 - **OPI-IISISTI** tiistai (lähi) 28.2. - 16.05
 - **OPPI** torstai (etä) 23.3. - 1.6 Kuntoutussäätiö
- Ilmoittautuminen:
 - oppimisentuki@kuntoutussaatio.fi
 - Johanna Stenberg, neuropsykologi, p. 044 7813186
 - Minna Parkkila, psykologitutkija, p. 0447813112

Mikä vireystilasi on nyt?
Kirjoita numerosi chattiin

1= Vähän
energiaa,
puoliuunessa

2

3

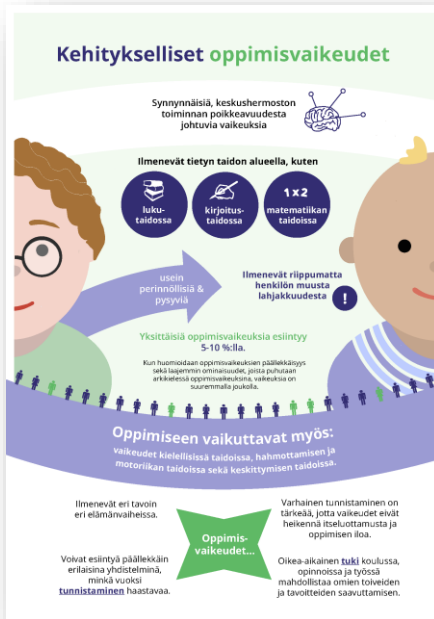
4

5 = Hyvä fiilis,
täynnä energiaa

Tukimateriaalia

Infograafit, vapaasti käytettävissä ei-kaupallisesti

Saatavilla: <https://kuntoutussaatio.fi/oppimisentuki/materiaalit/infograafit/>

Oppimisen tukemisen materiaalia

- Opas sujuvampaan opiskeluun (2018):
 - <https://oppimisvaikeus.fi/assets/files/2018/10/Opas-sujuvampaan-opiskeluun.pdf>
- Ohjaajan opas sujuvampaan opiskeluun (2018):
 - <https://kuntoutussaatio.fi/assets/files/2018/10/VANU-OHJAAJIEN-OPAS-KUNTOUTUSSAATIO.pdf>

- Kysely oppimisen ja mielenterveyden ongelmista
- Tulostettava ja sähköinen versio (E-KOMO)
- Kysely Oppimisen vaikeuksista
- Eri kieliversiot

- Lukuvaikeuden tunnistuslista
- Kieliversiot ja selkokieliversio

- Kysely nuoren psykososiaalisesta hyvinvoinnista ammatillisten opintojen ohjauskeskusteluihin

- Kysely nuoren työllistymiseen liittyvistä tuentarpeista ohjauskeskustelun tueksi

[illegible]

Kuntaliiton

Lukuvaiheiden tunnistuslaskuri (ei. oppimäisvaikkeen tunnistuslaskuri)

Oheisen 22 kysymyksen, jolla tunnistuslaskurin tiedot päivitetään oppimäisvaikkeen, kysymyksiin ja osaan vastaamalla on mahdollista tunnistaa oppimäisvaikkeen tunnistuslaskuri.

Merkintä rastojen kysymyksiin, joihin vastaat kyllä.

- ☐ 1. Oletko lähettänyt laskuria?
- ☐ 2. Oletko voinut seurata lähettämisen tulosta laskurissa?
- ☐ 3. Oletko voinut lähettämisen jälkeen tarkistaa laskurin?
- ☐ 4. Vastatko laskuriin?
- ☐ 5. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 6. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 7. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 8. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 9. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 10. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 11. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 12. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 13. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 14. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 15. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 16. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 17. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 18. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 19. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 20. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 21. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?
- ☐ 22. Oletko voinut lähettää laskurin oikein vai laskurissa?

Oppimäisen tuen keskus | Oppimäisvaikkeen.fi

Kysely psykososiaalisesta hyvinvoinnista

Nimi: _____

Vastustunnus: _____

Päiväys: _____

Tässä kyselyssä sinulla pyydetään arvioimaan hyvinvointiasi, jaksamiasi ja opettajien tyytyväisyyttä koulutyöhön. Kysely on tarkoitettu opettajien kanssa käytävän keskustelun tueksi. Kyselyn vastaukset anna voidaan poimia mukaan opettajien ja ohjaajien koulutuksen aikana. Antamiesi tietoja käytetään luottamuksellisesti. Huomaa kuitenkin, jos olet alle 18-vuotias, opettajien on velvollinen olemaan yhteydessä huoltajillesi, jos häneen tulee huolittomuuksia. Kyselyn täyttämisen on vapaaehtoisuutta.

Välillä jaksat hyvinvointiasi kohdalla tai vaihtoehto, jolla kukaan sinua parhaimmalla tulla heitellä. Hyvinvointi opettajien sinä vastauksessa. Soiten nimenä tarkoittaa, että asia ei huoleksi tai toista sinulle väkivalloin. Suorittamien nimenä, että asia huoleksi tai on sinulle huoleksi.

Kerro miten tyytyväinen olet:	Hyvin tyydytti	Mielis- tyydytti	Vähän tyydytti	Hyvin tyydytti
A. ARIEN SUUNNITELMIEN	☐	☐	☐	☐
B. OPEKSELLE	☐	☐	☐	☐
C. KÄYTESKUNNITTEEN	☐	☐	☐	☐
D. PERHEKESKITTEEN	☐	☐	☐	☐
E. MIEHILÄÄN	☐	☐	☐	☐
F. PARUUKSEEN ELÄMÄSSÄ YLEISÄ	☐	☐	☐	☐
G. ITSEEN	☐	☐	☐	☐

Vuosikeski
Etu-lita
2016-2020

[illegible]

Koulutusta oppimisvaikeuksista

- Niilo Mäki instituutin maksuttomat koulutukset opettajille:
 - <https://koju.nmi.fi/kooste-maksuttomista-koulutuksista/>
- Kuntoutussäätiön maksuton webinaari: ”Tuki nuorten ja aikuisten oppimisvaikeuksiin – koulutus oppimisvaikeuksien parissa työskenteleville ammattilaisille ja järjestötoimijoille”
 - Keskiyö 24.5.2023 klo 12.30 – 16.00, Teams
 - <https://kuntoutussaatio.fi/oppimisentuki/koulutukset/>

Webinaaritalenteita tekstitettynä Youtubessa

- Lukivaikeuden huomioiminen opinnoissa ja työelämässä [linkki](#)
- Miten opiskella etänä? [linkki](#)
- Etäopiskelu ja oppimisvaikeudet [linkki](#)
- Oppimisen digivälineet haltuun! [Linkki](#)
- Syventävä lukuohjelma lukemisen ja kirjoittamisen apuna [linkki](#)
- Erilainen oppija; aikuisena ohjaustilanteessa [linkki](#)

Kuntoutussäätiö Oppimisvaikeus

@kuntoutussaatiooppimisvaik786

81 tilaajaa

ETUSIVU

VIDEOT

SOITTOLISTAT

YHTEISÖ

KANAVAT

Lataukset ▶ Toista kaikki

Erilainen oppija; aikuisena ohjaustilanteessa |...

331 katselukertaa • 1 vuosi sitten

Tekstitykset

Miten oppimisen vaikeuksia tunnistetaan ja mistä niihin...

316 katselukertaa • 1 vuosi sitten

Tekstitykset

Syventävä lukuohjelma lukemisen ja kirjoittamisen...

913 katselukertaa • 1 vuosi sitten

Tekstitykset

[Oppimisvaikeus -Youtube](#)

Lähteitä

- Ahonen ym. Toim. (2019). Oppimisen vaikeudet. Niilo Mäki Instituutti. Otavan kirjapaino.
- Aro T., Eklund K., Eloranta A. K., Närhi V., Korhonen E. & Ahonen T. (2019). Associations Between Childhood Learning Disabilities and Adult-Age Mental Health Problems, Lack of Education, and Unemployment. *Journal of Learning Disabilities*; 52 (1): 71-83.
- Carroll J & Iles J (2006). An assessment of anxiety levels in dyslexic students in higher education. *British Journal of Educational Psychology*, 76 (3), 651–662.
- Gialluisi A., Andlauer, T. F. M., Mirza-Schreiber, N., Moll, K., Becker, J., Hoffmann, P., ... Schulte-Körne, G. (2021). Genome-wide association study reveals new insights into the heritability and genetic correlates of developmental dyslexia. *Molecular Psychiatry*, 26, 3004–3017.
- Karacostas D & Fisher G (1993). Chemical dependency in students with and without learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 26(7), 491-495.
- Livingston, E. M., Siegel, L. S., & Ribary, U. (2018). Developmental dyslexia: Emotional impact and consequences. *Australian Journal of Learning Difficulties*, 23(2), 107-135. doi:10.1080/19404158.2018.1479975.
- Maag J & Reid R (2006). Depression among students with learning disabilities. Assessing the risk. *Journal of Learning Disabilities*, 39, 3-10.
- Nukari J. (2021). Kapea-alaiset kehitykselliset oppimisvaikeudet. Teoksessa Kliininen neuropsykiatria. Duedecim.
- Nukari, J., Poutiainen, E., Nybo, T., Hämäläinen, P. & Kalska, H. (2012). Kuvaus aikuisten neuropsykologisen kuntoutuksen käytännöistä. *Psykologia*, 3, 213-219.
- Riddick, B., Sterling, C., Farmer, M., & Morgan, S. (1999). Self-esteem and anxiety in the educational histories of adult dyslexic students. *Dyslexia*, 5, 227-48.
- Schubiner, M. ym. (2000). Prevalence of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder and Conduct Disorder Among Substance Abuser. *J Clin Psychiatry* 61(4), 244-251.
- Stakes (1999). Tautiluokitus ICD-10, 2. painos. Helsinki: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus.
- Wilson, A., Armstrong, A. Walcot, E. (2009). The Mental Health of Canadians With Self-Reported Learning Disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 42(1), 24-40.

Kiitos!

oppimisentuki@kuntoutussaatio.fi

Kuntoutussaatio